

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-10-86-49>

УДК 656.078.13

Навроцька Т.А.

Національний транспортний університет

ІНВЕСТИЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19

Анотація. В статті розкрито питання впливу пандемії COVID-19 на інвестиційну активність підприємств транспорту в Україні. Розкрито понятійний апарат інвестиційної активності підприємств та надається власне тлумачення даного терміну. Надаються наслідки пандемії і сучасний стан діяльності та розвитку підприємств транспортної галузі України. Досліджено детермінанти, що формують пріоритетні фактори застосування інвестиційних проектів в транспортній галузі. В статті визначено ще один чинник пандемічного характеру, який суттєво впливає на інвестиційну активність підприємств транспортної галузі. Проаналізовано інвестиційне становища транспортної галузі в Україні та доведено критичне становище, що спричинила пандемія COVID-19. В статті запропоновано заходи інвестиційного регулювання транспортною галуззю під час пандемії COVID-19.

Ключові слова: інвестиції, транспортні підприємства, інвестиційна активність, пандемія COVID-19, транспортна галузь.

Navrotska Tamara

National Transport University

INVESTMENT ACTIVITY OF TRANSPORT ACTIVITY AT THE TIME OF THE COVID-19 PANDEMIC

Summary. The article reveals the impact of the COVID-19 pandemic on the investment activity of transport companies in Ukraine. The conceptual apparatus of investment activity of enterprises is revealed and the own interpretation of this term is given. There are traces of a pandemic and a modern state of affairs and development of transport enterprises in Ukraine. Transport of Ukraine is one of the most important industry of suspicious production and clicks to satisfy the consumption of the population and suspicious production in transported, allowing the expansion of the scale of production, sound incentives, due to such Ale about the good for the robot of the most urgent sphere of the state's activity, like a transport industry, you cannot speak of this year. Coronavirus became the cause of quarantine on a planetary scale, helping to improve the economy and activity of their superiors. Increase the quality of the spirit only to re-evaluate the assessment by pouring the virus into the economy. However, it is also obvious that transport companies and business will suffer the most, which will prevent the infrastructure of tourist services. COVID-19 caused the great snake in the transport hall. That is, today the acceleration of scientific and technical re-equipment of the world economy can be achieved only with full consideration of human capabilities, as in the design of equipment and technology, which requires additional investment. Currently, the main task of transport companies is to create a system for managing investment activity. In the article, another official is designated with a pandemic character, for example, it is established on the day injected into the investment activity of transport enterprises. The investment of the transport hall in Ukraine was analyzed and the critical camp was brought, which caused the COVID-19 pandemic. In the article, you can enter the investment regulation of the transport industry before the hour of the COVID-19 pandemic.

Keywords: investment, transport enterprises, investment activity, COVID-19 pandemic, transportation.

Постановка проблеми. Транспорт України є однією з найважливіших галузей суспільного виробництва і покликаний задовольняти потреби населення та суспільного виробництва в перевезеннях, дозволяє розширити масштаби виробництва, зв'язати виробництво із споживачами і, таким чином, стимулює підвищення рівня активності економіки. Але про налагоджену роботу найпотужнішої сфери господарської діяльності як транспортна галузь говорити на сьогодні неможливо. Коронавірус став причиною карантину планетарного масштабу, сповільнення економіки та ділової активності всіх сфер діяльності світу. Наразі світова спільнота тільки намагається оцінити вплив вірусу на економіку. Проте вже очевидно, що найбільше постраждають, транспортні компанії і бізнес, який забезпечує інфраструктуру туристичної галузі. Спалах COVID-19 чинить серйозний вплив на транспортні системи в масштабах ЄС, з огляду на тісний взаємозв'язок європейських ланцюгів

поставок, що підтримується розгалуженою мережею вантажних послуг на суші, у морі та в повітрі. Тобто на сьогодні прискорення науково-технічного переозброєння світової економіки може бути досягнуто тільки з повним урахуванням людських можливостей, як при проектуванні обладнання та технологій, що потребує додаткового інвестування. Наразі стає основним завданням транспортних підприємств, це створення системи управління інвестиційною активністю. Без додаткового інвестування галузь не зможе забезпечити розвиток та нарощення обсягів виробництва, зростанню прибутковості і конкурентоспроможності на ринку тощо. Вирішення цих проблем неможливе без використання ергономіки, дослідження якої спрямоване на визначення моделей взаємопов'язаних елементів системи «людина – технологія – навколишнє середовище», щоб максимізувати інтенсивність людської праці у виробництві, мінімізувати фізичні та моральні витрати виробництва і можливі втрати

від помилок у керуванні. Тобто саме ці аспекти питання призвели до визначення теми наукового дослідження, що висвітлюються в статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичними та методичними аспектами управління інвестиційною діяльністю підприємств досліджувалися в працях багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема І. Верхогляд, Дж. Гітман, С. Іванчук, Є. Казакевич, Дж. Кейнс, Н. Клімова, П. Кухта, Т. Левченко, К. Макконнелл і С. Брю, Т. Майорова, І. Мостовщикова, Д. Норткотт, В. Осецький, Л. Паштова, А. Пересада, А. Попов, І. Ройзман, О. Савлук, Д. Соколов, І. Соловійова, Г. Харламова, Д. Черваньова та інших. Питанню управління транспортними підприємствами присвячені праці А. Базиліук, Н. Богомолової, Н. Бондар, Є. Бондаренка, Т. Воркут, А. Гречан, В. Гурнака, Г. Кучерук, К. Компанець, Л. Литвишко, О. Ложачевської, Ю. Малахова, А. Новікової, П. Підлісного, Л. Чеснакової, В. Шинкаренка, В. Яновської та інших. Проте питанню інвестиційної активності на підприємства транспортної галузі в сучасних умовах пандемії і кризисного становища підприємств, не приділено достатньо уваги. Тому обмеженість висвітлення цих питань і призвела до додаткового вивчення проблеми інвестування транспортної галузі України.

Метою статті є узагальнення теоретичних положень, обґрунтування підходів і практичних рекомендацій щодо управління інвестиційною активністю підприємств транспортної галузі під час пандемії.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення таких завдань:

- визначити сутність категорій «інвестиції» та «інвестиційна активність»;
- окреслити чинники, що впливають на інвестиційну активність підприємства;
- запропонувати заходи інвестиційного регулювання транспортною галуззю під час пандемії COVID-19;

Об'єктом дослідження є процес управління інвестиційною діяльністю транспортних підприємств.

Виклад основного матеріалу. Для економічного розвитку України важливе значення має транспортний зв'язок. Транспорт використовується для перевезень пасажирів і вантажів, для економічних зв'язків між окремими містами і територіями. Від ефективності роботи транспорту залежать результати перевезень, що безпосередньо впливає на діяльність підприємств та життя людей. Роль і місце транспорту у суспільному виробництві визначають необхідність його пріоритетного розвитку, формування державної політики, спрямованої на забезпечення транспорту підготовленими фахівцями, транспортними засобами, паливно-енергетичними та матеріально-технічними ресурсами.

Науково обґрунтовано, що інвестиційна політика держави відіграє вирішальну роль у забезпеченні стабільності та сталого розвитку економіки будь-якої країни. Вона визначає пріоритетність, напрями, джерела та структуру інвестицій, створює умови для реалізації загальнодержавних, регіональних і місцевих економічних, соціальних та технічних проектів, формує сприятливий інвестиційний клімат для ефективного залучення як внутрішніх, так і іноземних інвестицій, адже інвестиції в основний капітал – це базовий показник розвитку економіки країни [7, с. 52].

Тобто стосовно понятійний апарат по визначенню інвестиційної активності співпадають по тлумаченню з авторами і у всіх є певна думка про чинники, що сприятимуть до позитивного клімату інвестування транспортної галузі. На підставі вище зазначеного дослідження стає за необхідне визначити детермінанти позитивного середовища інвестування транспортної галузі, яку представимо у вигляді схеми на рис. 1.

Як свідчить данні, що представлено на рис. 1. на інвестиційну активність підприємств України впливають всі вище зазначені детермінанти. На сьогоднішній час можемо виділити, ще один

Таблиця 1

Понятійний апарат дослідження інвестиції

Автори	Характеристика визначення
Кембел Р. Макконнелл і Стенлі Л. Брю [5, с. 388]	інвестиції як витрати на виробництво та накопичення засобів виробництва і збільшення матеріальних запасів
Лоуренсом Дж. Гітманом Л. Дж., та Михаелем Дж., Джонком М.Д. [1, с. 10]	інвестиціями розуміють спосіб вкладення капіталу, який повинен забезпечити збереження або зростання вартості капіталу та (або) принести позитивну величину доходу
Ю. Малахова [8, с. 67]	інвестиційна діяльність представляє собою сукупність господарських операцій, пов'язаних з вкладенням інвестицій в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності.
Л.Н. Салимов [10, с. 87]	«інвестиційна активність є фактичним результатом складної динамічної взаємодії можливостей інвестування та рівня ймовірності досягнення кінцевої мети інвестиційної діяльності
І.А. Мостовщикова та І.А. Соловійова [9, с. 61]	«інвестиційна активність являє собою якийсь вимірний результат інвестиційної діяльності об'єкта, що відображає реалізацію його потенційних можливостей при наявних ризиках
Є.А. Казакевича [4, с. 38]	«інвестиційна активність – це сукупність власних фінансових можливостей залучення зовнішніх фінансових ресурсів»
Н.І. Клімова [6, с. 93]	інвестиційна активність – це ступінь інтенсивності процесів інвестування, яка враховує ресурсні та реалізовані інвестиційні можливості регіональної економічної системи
К.А. Компанець, С.І. Іванчук [7, с. 53]	Інвестиційна активність – це удосконалення правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату й формуванню основ конкурентоспроможності вітчизняної економіки

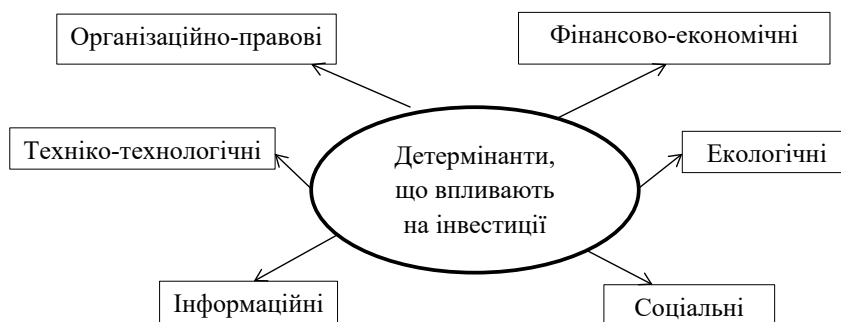

Рис. 1. Детермінанти позитивного середовища інвестування транспортної галузі

Рис. 2. Інвестиційна активність у транспортній галузі в Україні

з факторів, якій суттєво вплинув на діяльність транспортних підприємств. Це фактор який безпосередньо виник з появою пандемії і на підставі цього спричинило обмеження в діяльності та розвитку транспортної галузі в усьому світі.

Так, за підсумками першого кварталу 2020 року капітальні інвестиції склали 76,9 млрд гривень, що на 35,5% менше, ніж було в першому кварталі 2019 року. Такі дані оприлюднила Державна служба статистики [2].

В цілому зниження інвестицій відбулося в усіх галузях, за винятком інформації та телекомунікацій, де зростання склало 8,7%. Так, у фінансовій та страховій діяльності інвестиції впали на 11,3%, в будівництві – на 18%, в промисловості – на 36,2%, в сільському господарстві – на 44,1%. У транспортній сфері скорочення інвестицій досягло 57,8% [3].

Список літератури:

1. Гитман Л.Д., Джонк М.Д. Основы инвестирования. URL: <https://may.alleng.org/d/econ-fin/econ-fin169.htm> (дата звернення: 11.09.2020).
2. Державна служба статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 01.10.2020).
3. Електроний журнал «Сьогодні». URL: <https://economics.segodnya.ua/economics/enews/ukraina-teryayet-investicii-gosstat-pokazal-cifry-1447730> (дата звернення: 11.09.2020).
4. Казакевич Е.А. Формирование инвестиционного климата в урбанизированном промышленном комплексе (методический аспект) : дис. ... канд. экон. наук : 08.00.05. Новосибирск, 2012. 175 с.
5. Кембел Р. Макконел, Стенли Л. Брю. Экономика: Принципы, проблемы и политика [пер. с англ.]. В 2 т. Том 2. Таллин, 400 с.
6. Климова Н.И. Научные основы формирования инвестиционного рынка. : дис. ... докт. экон. наук : 08.00.04. Уфа. 372 с.
7. Компанець К.А., Іванчук С.І. Вплив інвестицій на розвиток туристичної галузі України. *Вісник Національного транспортного університету*. 2018. № 2. С. 49–57.
8. Малахова Ю.А. Управління інвестиційною активністю автотранспортних підприємств в контексті корпоративного податкового менеджменту. : дис. ... канд. экон. наук : 08.00.04. Київ, 2020. С. 244.
9. Мостовицкова И.А., Соловьева И.А. Инвестиционная активность и инвестиционный профиль организации. *Научный диалог*. 2013. № 7(19): Экономика. Право. Политология. С. 58–70.

Представимо основні цифри інвестиційних проектів за період 2018 р. – 2020 р. на рис. 2.

Найвищі інвестування відбувались в 2019 р так тільки в Києві були реалізовані інвестиційні проекти транспортного призначення, а саме:

будівництво мережі WI-FI на території міста Києва для надання якісних телекомунікацій послуг жителям та гостям міста Києва;

будівництво паркінгу на вул. Миколи Закревського у деснянському районі;

створення велосипедної мережі «Bike-Sharing» в місті Києві;

будівництво (створення) об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури – канатна дорога з об'єктами громадського призначення;

комплекс заходів з благоустрою та облаштування зупинок громадського транспорту в місті Києві (лоти 29-31).

Ці дані було надано Київським Інвестиційним Агентством. На 2020 р. в Києві не зафіксовано жодного інвестиційного проекту, таке становище склалося саме через пандемією COVID-19.

Висновки та пропозиції. Ситуація карантину обмежила пасажирське сполучення в Україні, що наразі зупинили авіаційні, залізничні та автобусні пасажирські маршрути, як міжміські, так і транскордонні. Частково продовжує ходити лише наземний транспорт у містах. Це вже спричинило високі економічні, фінансові збитки в транспортній галузі. І дійсно наразі ми не можемо говорити про інвестування і формування інвестиційної активності підприємств транспортної галузі. Наразі транспортним підприємствам стоїть за необхідне питання це втримати свої позиції на ринку і не довести свій стан до банкрутства.

10. Салимов Л.Н. Сущность инвестиционной активности и ее значение в управлении региональной экономикой. *Вестник Челябинского государственного университета*. 2014. № 9(147). Экономика: выпуск 20. С. 83–88.

References:

1. Gitman L.D., Jonk M.D. *Osnovy ynvestyrovaniya* [Fundamentals of investment trans. from English]. Moscow: Delo. URL: <https://may.alleng.org/d/econ-fin/econ-fin169.htm/>
2. State Statistics Service. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Electronic magazine "Sogodni". URL: <https://economics.segodnya.ua/economics/enews/ukraina-teryayet-investicii-gosstat-pokazal-cifry-1447730>
4. Kazakevich, E.A. (2012). *Formyrovanye ynvestytsyonnoho klymata v urbanyzyrovannom promyshlennom komplekse (metodycheskyi aspekt)* [Formation of an investment climate in an urbanized industrial complex (methodological aspect)]: dis. ... cand. econom. sciences: 08.00.05. Novosibirsk, 175 p.
5. Kembel R. McConnell, Stanley L. Bru. *Economics: Ekonomyks: Pryntsypy, problemy y polytyka* [Principles, Problems and Policy]. [trans. from English]. In 2 v. Volume 2. Tallinn, 400 p.
6. Klimova, N.I. (1991). *Nauchnye osnovy formyrovaniya ynvestytsyonnoho rynku* [Scientific basis for the formation of the investment market]: dis. ... doct. econom. sciences: 08.00.04. Ufa, 372 p.
7. Kompanets, K.A., & Ivanchuk, S.I. (2018). *Vplyv investytsii na rozvytok turystychnoi haluzi Ukrainy* [Injection of investments for the development of tourist galuzy of Ukraine]. *Bulletin of the National Transport University*, no. 2, pp. 49–57.
8. Malakhova, Yu.A. (2020). *Upravlinnia investytsiinoiu aktyvnistiu avtotransportnykh pidpriemstv v konteksti korporatyvnoho podatkovoho menedzhmentu. Kvalifikatsiina naukova pratsia na pravakh rukopysu*. [Management of investment activity of motor transport enterprises in the context of corporate tax payments to management]: dis. ... cand. econom. sciences: 08.00.04. Kiev, p. 244.
9. Mostovshchikova, I.A., & Solovyova, I.A. (2013). *Ynvestytsyonnaia aktyvnost y ynvestytsyonnyi profyl orhanyzatsyy* [Investment activity and investment profile of the organization. Scientific dialogue], no. 7(19): Economics. Right. Political science, pp. 58–70.
10. Salimov, L.N. (2014). *Sushchnost ynvestytsyonnoi aktyvnosty y ee znachenye v upravlenyy rehyonalnoi ekonomykoj* [The essence of investment activity and its importance in the management of the regional economy]. *Bulletin of the Chelyabinsk State University*, no. 9(147). Economics: issue 20, pp. 83–88.